Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 20. júna 2013 *

„Nesplnenie povinnosti členským štátom — Smernica 2005/56/ES — Cezhraničné zlúčenia alebo splynutia kapitálových spoločností — Článok 16 ods. 2 písm. a) a b) — Spoločnosť, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia — Zamestnanci zamestnaní v členskom štáte sídla spoločnosti alebo v iných členských štátoch — Právo na účasť na spolurozhodovaní — Neexistencia rovnakých práv“

Vo veci C-635/11,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, podaná 9. decembra 2011,

Európska komisia, v zastúpení: J. Enegren a M. van Beek, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Holandskému kráľovstvu, v zastúpení: C. Schillemans a C. Wissels, splnomocnené zástupkyne,

žalovanému,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda ôsmej komory E. Jarašiūnas, sudcovia A. Ó Caoimh a C. G. Fernlund (spravodajca),

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: holandčina.

Rozsudok

1 Európska komisia prostredníctvom svojej žaloby navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Holandské kráľovstvo si tým, že neprijalo zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré sú potrebné na zabezpečenie, aby v prípade spoločnosti so štatutárnym sídlom v Holandsku, ktorá vznikla na základe cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, mali zamestnanci organizačných zložiek tejto spoločnosti, ktoré sa nachádzajú v iných členských štátoch, rovnaký nárok na výkon práva účasti na spolurozhodovaní, ako ho majú zamestnanci v Holandsku, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 16 ods. 2 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/56/ES z 26. októbra 2005 o cezhraničných zlúčeniach alebo splynutiach kapitálových spoločností (Ú. v. EÚ L 310, s. 1, ďalej len „smernica o zlúčeniach a splynutiach“).

Právny rámec

Právo Únie

2 Odôvodnenie 13 smernice o zlúčeniach a splynutiach znie:

„Ak v jednej zo spoločností, ktorá sa podieľa na zlúčení alebo splynutí majú zamestnanci právo účasti na spolurozhodovaní za okolností stanovených touto smernicou a ak vnútroštátne právo členského štátu, v ktorom má spoločnosť, ktorá vznikla cezhraničným zlúčením alebo splynutím svoje sídlo, neustanovuje rovnaký rozsah tohto práva, ako je to v spoločnostiach, ktoré sa podieľajú na zlúčení alebo splynutí (vrátane výborov dozorného orgánu s rozhodovacou právomocou), alebo nestanovuje rovnaký rozsah práv zamestnancov organizačných zložiek spoločnosti vzniknutej cezhraničným zlúčením alebo splynutím, účasť zamestnancov na spolurozhodovaní v spoločnosti, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, má byť nanovo upravená. Pri tom sa použijú zásady a postupy uvedené v nariadení Rady (ES) č. 2157/2001 z 8. októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (SE) [(Ú. v. ES L 294, s. 1; Mim. vyd. 06/004. s. 251)] a v smernici Rady 2001/86/ES z 8. októbra 2001, ktorou sa dopĺňajú stanovy európskej spoločnosti v súvislosti s účasťou zamestnancov na riadení [(Ú. v. ES L 294, s. 22; Mim. vyd. 06/004 s. 272, ďalej len ‚smernica o ES‘)], avšak so zmenami, ktoré sa považujú za potrebné, keďže nová spoločnosť bude podliehať vnútroštátnemu právu členského štátu, v ktorom má svoje sídlo. Členské štáty môžu podľa článku 3 ods. 2 písm. b) smernice [o ES] zabezpečiť rýchly začiatok rokovaní podľa článku 16 tejto smernice, aby sa zlúčenia a splynutia zbytočne nespomaľovali.“

3 Článok 16 smernice o zlúčeniach a splynutiach s názvom „Účasť zamestnancov“ stanovuje:

„1. Na spoločnosť, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, sa bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, uplatní úprava účasti zamestnancov na spolurozhodovaní, ktorá prípadne platí v tom členskom štáte, v ktorom má táto spoločnosť sídlo.

2. Pravidlá o účasti zamestnancov na spolurozhodovaní, ktoré prípadne platia v členskom štáte, v ktorom má sídlo spoločnosť, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, sa však neuplatnia, ak je aspoň v jednej zo spoločností, ktoré sa podieľajú na zlúčení alebo splynutí, šesť mesiacov pred zverejnením plánov o cezhraničnom zlúčení alebo splynutí uvedených v článku 6

priemerný počet zamestnancov viac ako 500 a v tejto spoločnosti existuje systém účasti zamestnancov na spolurozhodovaní v zmysle článku 2 písm. k) smernice [o ES] alebo pokiaľ vnútroštátne právo uplatniteľné na spoločnosť, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia:

a) neustanovuje účasť zamestnancov na spolurozhodovaní najmenej v takom rozsahu, v akom toto právo existovalo v spoločnostiach podieľajúcich sa na zlúčení alebo splynutí, pričom sa vyjadrí rozsah ako podiel zástupcov zamestnancov medzi členmi v správnych alebo dozorných orgánoch, alebo v ich výboroch, alebo v riadiacom výbore zodpovednom za útvary spoločnosti, ktoré sú zodpovedné za zisk, za predpokladu, že existujú zástupcovia zamestnancov, alebo

b) neustanovuje pre zamestnancov organizačných zložiek spoločnosti, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, ktoré sa nachádzajú v iných členských štátoch, rovnaký nárok na výkon práva účasti na spolurozhodovaní ako pre zamestnancov v členskom štáte, v ktorom má spoločnosť, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia svoje sídlo.

3. V prípadoch uvedených v odseku 2 upravia členské štáty účasť zamestnancov na spolurozhodovaní v spoločnosti, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, ako aj ich spolurozhodovanie o určení týchto práv, obdobne a s prihliadnutím na odseky 4 až 7, podľa zásad a postupov ustanovených v článku 12 ods. 2, 3 a 4 nariadenia [č. 2157/2001] a v týchto ustanoveniach smernice [o ES]:

…

h) písmeno b) časti 3 prílohy.

…

5. Rozšírenie práv účasti na spolurozhodovaní na zamestnancov spoločnosti, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, zamestnaných v inom členskom štáte, uvedených v ods. 2 písm. b), nezaväzuje členské štáty, ktoré rozhodli o takomto rozšírení, aby zohľadňovali počet týchto zamestnancov pri výpočte prahovej hodnoty počtu zamestnancov, pri ktorej prekročení vzniká právo účasti na spolurozhodovaní podľa vnútroštátneho práva daného štátu.

…“

4 V zmysle článku 19 smernice o zlúčeniach a splynutiach uplynula lehota na prebratie tejto smernice 15. decembra 2007.

Holandské právo

5 Článok 333k, ktorý mení a dopĺňa knihu 2 občianskeho zákonníka a ktorý do vnútroštátneho právneho poriadku prebral článok 16 smernice o zlúčeniach a splynutiach, znie:

„1. Na účely tohto článku znamenajú ustanovenia o účasti na spolurozhodovaní ustanovenia v oblasti účasti na spolurozhodovaní, tak ako sú uvedené v článku 1:1 ods. 1 zákona o úlohe zamestnancov v európskej spoločnosti.

2. Ak:

a) aspoň jedna zo spoločností, ktorá sa zlučuje alebo splýva, zamestnávala počas šiestich mesiacov pred podaním návrhu na zlúčenie alebo splynutie podľa článku 314 priemerne viac ako päťsto osôb a podlieha ustanoveniam o účasti na spolurozhodovaní, alebo

b) sa ustanovenia o účasti na spolurozhodovaní uplatňujú na spoločnosti, ktoré sa zlučujú alebo splývajú, a ak nástupnícka spoločnosť nedodržiava ustanovenia článkov 157, 158 až 164, alebo 158 až 161 a 164 alebo 267, 268 až 274 alebo 268 až 271 a 274,

sa článok 12 ods. 2 až 4 nariadenia [č. 2157/2001] a články 1:4 až 1:12, článok 1:14 ods. 1, 2, článok 1:14 ods. 3 bod a, článok 1:14 ods. 4, články 1:16, 1:17, článok 1:18 ods. 1 body a, h, i, článok 1:18 ods. 1 bod j ods. 3 a 6, článok 1:20, článok 1:21 ods. 2 bod a, keďže zvýšil 25 % sadzbu uvedenú v tomto bode na 33 ⅓ %, článok 1:21 ods. 4 a 5, článok 1:26 ods. 3 a článok 1:31 ods. 2 zákona o úlohe zamestnancov v európskych právnických osobách, ako aj článok 670 ods. 4 a 11 a článok 670a ods. 1 bod a knihy 7 občianskeho zákonníka uplatňujú analogicky.“

6 Podľa holandskej právnej úpravy majú zo zákona právo účasti na spolurozhodovaní zamestnanci spoločností podliehajúcich štrukturálnemu systému – t. j. akciových spoločností a spoločností s ručením obmedzeným – ktoré spĺňajú nasledujúce kritériá (pozri článok 2:153/263 ods. 2 občianskeho zákonníka):

a) podľa súvahy a jej príloh dosahuje výška základného imania spoločnosti a jej finančné rezervy celkom aspoň 16 miliónov eur,

b) spoločnosť alebo závislá spoločnosť zriadila zamestnaneckú radu, tak ako jej to ukladá zákon, a

c) spoločnosť alebo závislá spoločnosť spolu zamestnávajú priemerne aspoň sto zamestnancov.

7 Štrukturálny systém ukladá povinnosť zriadiť dozornú radu so základnými právomocami. Článok 2:158 ods. 5 a článok 2:268 ods. 5 občianskeho zákonníka priznáva zamestnaneckej rade akciových spoločností a spoločností s ručením obmedzeným, ktorá podlieha štrukturálnemu systému, právo predkladať odporúčania pri vymenovaní všetkých členov dozornej rady. Členov dozornej rady vymenúva valné zhromaždenie. Niektorým spoločnostiam bola za určitých podmienok udelená výnimka z uplatnenia štrukturálneho systému. To je prípad najmä medzinárodných holdingových spoločností. Štrukturálny systém sa môže uplatniť tiež na základe dobrovoľnosti.

Konanie pred podaním žaloby

8 Vzhľadom na svoje pochybnosti, pokiaľ ide o súlad holandskej právnej úpravy s článkom 16 ods. 2 písm. b) smernice o zlúčeniach a splynutiach, zaslala Komisia 3. novembra 2009 Holandskému kráľovstvu výzvu. Holandské kráľovstvo odpovedalo listom z 18. marca 2010, kde uviedlo, že článok 16 ods. 2 písm. a) a b) obsahuje dve alternatívy, a preto si členské štáty pri rozhodnutí uplatniť svoju vnútroštátnu právnu úpravu v oblasti práva účasti zamestnancov na spolurozhodovaní môžu vybrať medzi dvoma smernicou ponúknutými možnosťami. Keďže Komisia sa neuspokojila s touto odpoveďou, zaslala 25. novembra 2010 Holandskému kráľovstvu odôvodnené stanovisko, na ktoré tento členský štát odpovedal listom z 27. januára 2011.

O žalobe

Argumentácia účastníkov konania

9 Komisia tvrdí, že článok 16 ods. 1 smernice o zlúčeniach a splynutiach obsahuje v oblasti účasti zamestnancov na spolurozhodovaní v rámci cezhraničného zlúčenia alebo splynutia všeobecné pravidlo, podľa ktorého sa uplatnia ustanovenia platné v členskom štáte, v ktorom má táto spoločnosť sídlo.

10 Podľa Komisie môžu byť výnimky z tohto všeobecného pravidla, ktoré sú uvedené v článku 16 ods. 2 smernice o zlúčeniach a splynutiach, zhrnuté takto:

— aspoň jedna zo spoločností, ktoré sa podieľajú na zlúčení alebo splynutí, zamestnáva viac ako 500 zamestnancov a v tejto spoločnosti existuje systém účasti zamestnancov na spolurozhodovaní (článok 16 ods. 2 prvá časť úvodnej vety), alebo

— vnútroštátna právna úprava uplatniteľná na spoločnosť, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, neustanovuje účasť zamestnancov na spolurozhodovaní najmenej v takom rozsahu, v akom toto právo existovalo v spoločnostiach podieľajúcich sa na zlúčení alebo splynutí [článok 16 ods. 2 písm. a)], alebo

— vnútroštátna právna úprava uplatniteľná na spoločnosť, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, neustanovuje pre zamestnancov organizačných zložiek spoločnosti, ktoré sa nachádzajú v iných členských štátoch, rovnaký nárok na výkon práva účasti na spolurozhodovaní ako pre zamestnancov v členskom štáte, v ktorom má spoločnosť, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, svoje sídlo [článok 16 ods. 2 písm. b)].

11 Komisia uvádza, že smernica o zlúčeniach a splynutiach nepriznáva členským štátom na účely uplatnenia vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti účasti zamestnancov na spolurozhodovaní možnosť voľby medzi situáciou uvedenou v článku 16 ods. 2 písm. a) a situáciou uvedenou v článku 16 ods. 2 písm. b) smernice o zlúčeniach a splynutiach. Táto inštitúcia tiež vytýka Holandskému kráľovstvu, že zohľadnilo len ustanovenia článku 16 ods. 2 písm. a) a nerozšírilo v súlade s uvedeným článkom 16 ods. 2 písm. b) právo účasti na spolurozhodovaní, ktoré požívajú zamestnanci zamestnaní v Holandsku, aj na zamestnancov dotknutých zlúčením a splynutím a zamestnaných v inom členskom štáte.

12 Podľa Komisie je holandská právna úprava v rozpore s cieľom jasne uvedeným v článku 16 ods. 3 smernice o zlúčeniach a splynutiach udeliť rovnaké práva účasti na spolurozhodovaní všetkým zamestnancom spoločnosti, ktorá je výsledkom zlúčenia alebo splynutia, bez ohľadu na skutočnosť, v ktorom členskom štáte sú zamestnaní, a preto nemá uvedená holandská právna úprava žiadnu oporu v znení článku 16 tejto smernice.

13 Komisia uvádza, že jej rozbor potvrdzuje aj odôvodnenie 13 smernice o zlúčeniach a splynutiach, ktoré uvádza prípady, keď sa v oblasti účasti zamestnancov na spolurozhodovaní vnútroštátna právna úprava neuplatní pri spoločnosti, ktorá je výsledkom zlúčenia alebo splynutia, a kde sa v dôsledku toho musia uplatniť iné pravidlá, t. j. pravidlá uvedené v článku 16 ods. 3 smernice o zlúčeniach a splynutiach (ďalej len „pravidlá týkajúce sa európskej spoločnosti“). Tieto pravidlá zohľadňujú nariadenie č. 2157/2001 a smernicu o ES.

14 Komisia uvádza, že článok 16 ods. 5 smernice o zlúčeniach a splynutiach neudeľuje členským štátom možnosť nerozšíriť pôsobnosť vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti účasti na spolurozhodovaní na zamestnancov dotknutých zlúčením a splynutím a zamestnaných v inom členskom štáte.

15 Komisia zdôrazňuje, že v ideálnom prípade by sa mala uplatniť vnútroštátna právna úprava členského štátu, kde má novozaložená spoločnosť sídlo, čo však platí len vtedy, ak uvedená právna úprava stanovuje aspoň taký istý rozsah práv účasti na spolurozhodovaní, ako bol ten, ktorý existoval pred zlúčením alebo splynutím dotknutých spoločností, a poskytuje zamestnancom zahraničnej organizačnej zložky rovnaký systém účasti na spolurozhodovaní.

16 Komisia sa domnieva, že zo zásady „predtým a potom“ upravenej v smernici o ES vyplýva, že vnútroštátna právna úprava v oblasti účasti zamestnancov na spolurozhodovaní má vždy všetkým zamestnancom dotknutých zlúčením alebo splynutím zabezpečovať aspoň taký rozsah práv na účasti na spolurozhodovaní, ktorým disponovali pred uvedeným zlúčením alebo splynutím. Keďže Holandské kráľovstvo túto záruku neupravuje, porušilo svoje povinnosti.

17 Komisia priznáva, že smernica o zlúčeniach a splynutiach môže, ako uvádza Holandské kráľovstvo a v zmysle smernice o ES, viesť k obmedzeniu a spôsobiť čiastočnú stratu práv účasti na spolurozhodovaní, ale jedine ak osobitný vyjednávací orgán uvedený v článku 3 smernice o ES neprijme pri uplatnení referenčné ustanovenia.

18 Komisia tvrdenie, podľa ktorého jej výklad smernice o zlúčeniach a splynutiach sťaží cezhraničné zlúčenia alebo splynutia malých spoločností, zamieta. Uvádza, že táto smernica ich značne zjednodušila a znížila s nimi spojené vysoké náklady. Komisia tiež poukazuje na skutočnosť, že uvedená smernica v žiadnom prípade nestanovuje nižší rozsah práv účasti zamestnancov na spolurozhodovaní v prospech menších spoločností.

19 Holandské kráľovstvo namieta proti porušeniu svojich povinností, keď vo svojej právnej úprave neupravilo ustanovenia článku 16 ods. 2 písm. b) smernice o zlúčeniach a splynutiach.

20 Podľa tohto členského štátu vo vnútroštátnom právnom poriadku nebolo nevyhnutné takéto ustanovenia upraviť. Holandské kráľovstvo správne vykonalo článok 16 ods. 2 smernice o zlúčeniach a splynutiach, keď upravilo uplatnenie pravidiel týkajúcich sa európskej spoločnosti na situácie uvedené v článku 16 ods. 2 úvodnej vete tejto smernice, ak sa spoločnosti zlučujú alebo splývajú a zamestnávajú viac ako 500 zamestnancov, ako aj na situácie uvedené v článku 16 ods. 2 písm. a) tejto smernice.

21 Holandské kráľovstvo uvádza, že článok 16 ods. 2 písm. a) a b) smernice o zlúčeniach a splynutiach upravuje dve možnosti, medzi ktorými si členské štáty môžu vybrať, tak aby zabezpečili spoločnostiam zamestnávajúcim maximálne 500 zamestnancov uplatnenie vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti účasti na spolurozhodovaní namiesto pravidiel týkajúcich sa európskej spoločnosti.

22 Tento výklad sa opiera o znenie článku 16 ods. 2 smernice o zlúčeniach a splynutiach.

23 Podľa tohto ustanovenia sa vnútroštátna právna úprava neuplatňuje na malé spoločnosti, t. j. na spoločnosti zamestnávajúce maximálne 500 zamestnancov, ak neupravuje predpoklad uvedený v danom ustanovení písmen a) alebo b). Holandské kráľovstvo zdôrazňuje, že v tomto ustanovení sa použila spojka „alebo“ a nie spojka „a“, čo platí aj o odôvodnení 13 smernice o zlúčeniach a splynutiach. Situácia uvedená v článku 16 ods. 2 písm. a) smernice o zlúčeniach a splynutiach však bude stále zabezpečená holandským systémom, ak sa na danom zlúčení alebo splynutí bude podieľať holandská spoločnosť podliehajúca štrukturálnemu systému a ak novovzniknutá spoločnosť bude mať svoje sídlo v Holandsku.

24 Podľa Holandského kráľovstva v rozpore s tým, čo tvrdí Komisia, článok 16 ods. 2 písm. b) smernice o zlúčeniach a splynutiach neukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby pravidlá účasti na spolurozhodovaní boli rozšírené aj na zamestnancov zamestnaných v inom členskom štáte. Tento výklad potvrdzuje aj znenie článku 16 ods. 5 tejto smernice, ktoré sa odvoláva na „rozhodnutie“ členských štátov.

25 Tento výklad podporujú tiež ciele a účinky smernice o zlúčeniach a splynutiach. Výklad Komisie naopak odporuje zásade „predtým a potom“ a významu existencie rozlíšenia medzi veľkými a malými spoločnosťami, ktorý sa nachádza v článku 16 ods. 2 tejto smernice.

26 Pokiaľ ide o zásadu „predtým a potom“ stanovenú v smernici o ES, Holandské kráľovstvo uvádza, odvolávajúc sa na odôvodnenie 13 smernice o zlúčeniach a splynutiach, že táto zásada predstavuje tiež základný princíp a cieľ tejto smernice. Táto zásada však neobsahuje rozšírenie práva účasti na spolurozhodovaní, ale iba jeho zachovanie.

27 Pokiaľ ide o rozlíšenie medzi veľkými a malými spoločnosťami, Holandské kráľovstvo uvádza, že podľa úvodnej vety článku 16 ods. 2 smernice o zlúčeniach a splynutiach sa na veľké spoločnosti zamestnávajúce maximálne 500 zamestnancov vzťahujú pravidlá týkajúce sa európskej spoločnosti, zatiaľ čo na malé spoločnosti zamestnávajúce menej ako 500 zamestnancov sa v zásade vzťahujú vnútroštátne právne predpisy podľa článku 16 ods. 2 písm. a) a b) tejto smernice.

28 Význam existencie tohto rozlíšenia spočíva v skutočnosti, že smernica o zlúčeniach a splynutiach, ako aj právna úprava Únie vo všeobecnosti uplatňuje pri malých spoločnostiach jednoduchší systém v porovnaní s veľkými spoločnosťami. Z toho podľa Holandského kráľovstva vyplýva, že uplatnenie vnútroštátnej právnej úpravy uvedenej v článku 16 ods. 2 tejto smernice by malo tiež znamenať využitie jednoduchšieho systému v porovnaní s tým, ktorý upravujú pravidlá týkajúce sa európskej spoločnosti. Výklad Komisie týkajúci sa tohto ustanovenia písmena b) vytvára však presný opak, keďže prísnejšie požiadavky sú uplatňované na systém účasti na spolurozhodovaní podľa vnútroštátnej právnej úpravy v porovnaní so systémom, ktorý sa uplatňuje podľa pravidiel týkajúcich sa európskej spoločnosti.

29 Holandské kráľovstvo v tomto kontexte zdôrazňuje, že zo spojených ustanovení článku 7 a článku 3 ods. 6 smernice o ES, ako aj z článku 16 ods. 3 smernice o zlúčeniach a splynutiach vyplýva, že uplatnenie pravidiel týkajúcich sa európskej spoločnosti nemôže predstavovať prekážku, a teda stratu práv zamestnancov na účasti na spolurozhodovaní. Preto Komisia nemôže uvádzať, že v prípade uplatnenia vnútroštátnej právnej úpravy nemôže prísť k strate práv zamestnancov na účasti na spolurozhodovaní, čo by znamenalo, že v prípade malých spoločností by *de facto* neexistoval jednoduchší systém.

30 Z toho vyplýva, že v rozsahu, v akom rozlíšenie medzi veľkými a malými spoločnosťami, ktoré je uvedené v článku 16 ods. 2 smernice o zlúčeniach a splynutiach, povoľuje skutočnosť, že uplatnenie vnútroštátnej právnej úpravy môže viesť aj k strate práv zamestnancov na účasti na spolurozhodovaní, neexistuje povinnosť rozšíriť práva účasti na spolurozhodovaní na všetkých zamestnancov, čo je v súlade s výkladom, podľa ktorého článok 16 ods. 2 písm. a) a b) predstavuje alternatívu.

Posúdenie Súdnym dvorom

31 Holandské kráľovstvo nenamieta, že vo svojej vnútroštátnej právnej úprave upravilo dve z troch výnimiek uvedených v článku 16 ods. 2 smernice o zlúčeniach a splynutiach, pričom tretiu výnimku uvedenú v písmene b) tohto ustanovenia neupravilo. Je tak zrejmé, že holandská právna úprava neustanovuje pre zamestnancov organizačných zložiek spoločnosti, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, ktoré sa nachádzajú v iných členských štátoch, rovnaký nárok na výkon práva účasti na spolurozhodovaní ako pre zamestnancov v Holandsku. Tento členský štát však zastáva názor, že neexistencia tohto ustanovenia nepredstavuje prekážku uplatnenia holandskej právnej úpravy v oblasti účasti zamestnancov na spolurozhodovaní.

32 Podľa Holandského kráľovstva totiž z použitia spojky „alebo“ vyplýva, že ak vnútroštátna právna úprava v oblasti práva zamestnancov na účasť na spolurozhodovaní upravuje jeden z dvoch prípadov tak ako holandská právna úprava, toto právo je uplatniteľné. Inak povedané, podľa tohto členského štátu na uplatnenie postačuje, ak vnútroštátna právna úprava upravuje prípad uvedený v článku 16 ods. 2 písm. a) smernice o zlúčeniach a splynutiach „alebo“ prípad uvedený v rovnakom ustanovení v písmene b).

33 Podľa Komisie sa má naopak spojka „alebo“ skúmaná v kontexte článku 16 ods. 2 smernice o zlúčeniach a splynutiach vykladať v tom zmysle, že ak vnútroštátna právna úprava neupravuje jeden z týchto dvoch predmetných prípadov, je potrebné jej uplatnenie vylúčiť.

34 Je nutné konštatovať, že výklad Komisie potvrdzuje znenie článku 16 ods. 3 smernice o zlúčeniach a splynutiach. Toto ustanovenie totiž uvádza, že „v prípadoch uvedených v odseku 2“ sa musia uplatniť osobitné pravidlá, ktoré upravuje, t. j. pravidlá týkajúce sa európskej spoločnosti. Keďže sa článok 16 ods. 3 týka všetkých prípadov uvedených v danom odseku 2, z doslovného výkladu vyplýva, že sa uplatňuje na každý z nich, a preto musí byť v každom z týchto prípadov vylúčené uplatnenie vnútroštátnej právnej úpravy v prospech pravidiel týkajúcich sa európskej spoločnosti.

35 Tento výklad podporuje cieľ smernice o zlúčeniach a splynutiach, tak ako vyplýva z prípravných prác a jeho preambuly.

36 Pokiaľ ide o prípravné práce, je potrebné uviesť stanovisko Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci zo 16. marca 2005, ktoré zapracováva určité návrhy zmien. Tento výbor totiž na jednej strane vo svojom stanovisku uvádza, že návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o cezhraničných zlúčeniach a splynutiach kapitálových spoločností z 18. novembra 2003 [KOM(2003) 703 v konečnom znení] dostatočným spôsobom nerieši situáciu, keď vnútroštátna právna úprava, pod ktorú spadá spoločnosť, ktorá je výsledkom zlúčenia alebo splynutia, upravuje rozdielny rozsah a mieru účasti na spolurozhodovaní pre osoby poberajúce plat od aspoň jednej zo spoločností, ktorá sa zlučuje alebo splýva.

37 Na druhej strane výbor zdôrazňuje, že je potrebné sa zaoberať aj ochranou práv na účasť na spolurozhodovaní zamestnancov spoločnosti, ktorá sa zlučuje alebo splýva v členskom štáte, keďže títo sa na základe uvedeného zlúčenia alebo splynutia stávajú zamestnancami novej spoločnosti zapísanej v inom členskom štáte v prípade, ak právna úprava tohto druhého štátu neupravuje účasť na spolurozhodovaní pre zamestnancov nachádzajúcich sa mimo územia, kde sa vykonávajú jej právomoci. Zmeny navrhnuté uvedeným výborom tak boli určené na vyriešenie týchto dvoch problémov nie alternatívne, ale kumulatívne. Tieto zmeny boli zapracované do konečného textu smernice o zlúčeniach a splynutiach, konkrétne do písmena a) a b) jej článku 16 ods. 2.

38 Preambula smernice o zlúčeniach a splynutiach vo svojom odôvodnení 13 takisto odzrkadľuje tieto dva problémy, pričom sa odvoláva na vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá neustanovuje rovnakú mieru účasti na spolurozhodovaní alebo rovnaké práva pre všetkých zamestnancov dotknutých zlúčením alebo splynutím.

39 Z článku 16 ods. 3 smernice o zlúčeniach a splynutiach vo svetle uvedeného odôvodnenia 13 vyplýva, že v tejto situácii sa musia osobitné predpisy, ktoré sa uplatnia, zakladať na zásadách a postupoch stanovených v nariadení č. 2157/2001 a smernici o ES.

40 V tejto súvislosti Komisia správne cituje odôvodnenie 18 smernice o ES, podľa ktorého je základnou zásadou a uvedeným cieľom tejto smernice zabezpečiť nadobudnuté práva zamestnancov, pokiaľ ide o spolurozhodovanie. Toto odôvodnenie tiež uvádza, že „práva zamestnancov, ktoré platili pred zriadením ES, majú byť základom pre práva zamestnancov na účasť na riadení ES (princíp ‚predtým a potom‘)“.

41 Zo smernice o ES vyplýva, že „zabezpečenie nadobudnutých práv“, ktorého sa domáha normotvorca Únie, sa týka nielen zachovania práv nadobudnutých zamestnancami spoločností, ktoré sa podieľajú na zlúčení alebo splynutí, ale aj ich rozšírenia na všetkých dotknutých zamestnancov.

42 Tretia časť písm. b) prílohy smernice o ES objasňuje predovšetkým toto konštatovanie. Tento text sa týka práve určenia členov správnych a dozorných orgánov európskej spoločnosti. Upravuje, že zamestnanci tejto spoločnosti, jej dcérskych spoločností a prevádzkarní a/alebo ich zastupiteľský orgán

majú právo voliť, menovať, odporúčať alebo namietať voči menovaniu určitého počtu členov správneho alebo dozorného orgánu uvedenej spoločnosti, ktorý sa rovná najvyššiemu podielu platnému v príslušných zúčastnených spoločnostiach pred zápisom európskej spoločnosti. Tento text tak v danej oblasti upravuje zjednotenie existujúcich systémov v dotknutých spoločnostiach na systém s najvyššou ochranou zamestnancov spomedzi nich.

43 Vzhľadom na snahu normotvorcu Únie chrániť práva zamestnancov na účasť na spolurozhodovaní tak v situácii upravenej pravidlami týkajúcimi sa európskej spoločnosti, ako aj v situácii upravenej vnútroštátnym právnym poriadkom je potrebné dospieť k záveru, že aj v prípade vnútroštátnej právnej úpravy je dôležité nielen, či je zachovaný rozsah práv zamestnancov na účasti na spolurozhodovaní v spoločnostiach dotknutých zlúčením alebo splynutím v súlade s článkom 16 ods. 2 písm. a) smernice o zlúčeniach a splynutiach, ale aj či práva, ktoré požívajú zamestnanci v členskom štáte sídla spoločnosti, ktorá je výsledkom zlúčenia alebo splynutia, sú v súlade s článkom 16 ods. 2 písm. b) tejto smernice rozšírené aj na ostatných zamestnancov dotknutých týmto zlúčením alebo splynutím a zamestnaných v inom členskom štáte.

44 Zo znenia článku 16 ods. 2 a 3 smernice o zlúčeniach a splynutiach a cieľov ich ustanovení tak vyplýva, že prípadné pravidlá týkajúce sa účasti zamestnancov na spolurozhodovaní platné v členskom štáte, v ktorom má spoločnosť, ktorá je výsledkom cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, svoje sídlo, sa neuplatnia, ak vnútroštátna právna úprava uplatniteľná na túto spoločnosť neupravuje kumulatívne oba prípady uvedené v písmenách a) a b) jej odseku 2.

45 Tento výklad tak nemôže spochybniť tvrdenie Holandského kráľovstva založené na článku 16 ods. 5 smernice o zlúčeniach a splynutiach alebo na údajnom rozdiele v zaobchádzaní medzi veľkými a malými spoločnosťami.

46 Je pravda, že článok 16 ods. 5 smernice o zlúčeniach a splynutiach používa pojem „rozhodnutie“, ale tento pojem v žiadnom prípade neoznačuje možnosť členského štátu vybrať si medzi prípadom uvedeným v článku 16 ods. 2 písm. a) alebo prípadom uvedeným v rovnakom ustanovení v písmene b). Tento pojem sa zameriava na predpoklad, že členský štát upraví rozšírenie práv zamestnancov uvedené v článku 16 ods. 2 písm. b) tejto smernice. Pri určení, či sa prekročila hranica upravená v článku 16 ods. 5 smernice o zlúčeniach a splynutiach, sa zohľadnia jedine zamestnanci zamestnaní v tomto členskom štáte. Nie je nevyhnutné prihliadať na zamestnancov zamestnaných v iných členských štátoch. Ako vyplýva zo stanoviska uvedeného v bode 36 tohto rozsudku, cieľom normotvorcu Únie bolo zabezpečiť rovnováhu medzi ochranou práv zamestnancov zamestnaných v inom členskom štáte a požiadavkami v ustanoveniach vnútroštátnej právnej úpravy týkajúcimi sa rozsahu pôsobnosti.

47 Pokiaľ ide o údajný rozdiel medzi malými a veľkými spoločnosťami, Komisia správne uviedla, že smernica o zlúčeniach a splynutiach a najmä jej článok 16 v žiadnom prípade neupravujú uplatnenie nižšieho rozsahu práv účasti na spolurozhodovaní, v rámci ktorého môžu byť zamestnanci zamestnaní v inom členskom štáte, ako je ten, kde sa nachádza sídlo spoločnosti, ktorá vznikla na základe zlúčenia alebo splynutia, natrvalo ukrátení o svoje práva účasti na spolurozhodovaní v tejto spoločnosti.

48 Z toho vyplýva, že tvrdenie Holandského kráľovstva o údajnej strate niektorých práv účasti na spolurozhodovaní, ktoré sú uznané v rámci zlúčenia alebo splynutia veľkých spoločností, ale ktorých strata by bola *a fortiori* prípustná v kontexte zlúčenia alebo splynutia malých spoločností, z čoho by vyplývalo, že neexistuje povinnosť rozšíriť práva účasti zamestnancov na spolurozhodovaní, ktoré sú upravené v Holandsku, na ostatné členské štáty, nie je možné prijať.

49 Za týchto okolností treba považovať žalobu, ktorú podala Komisia, za dôvodnú.

50 Z toho vyplýva, že je potrebné konštatovať, že Holandské kráľovstvo si tým, že neprijalo zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré sú potrebné na zabezpečenie, aby v prípade spoločnosti so štatutárnym sídlom v Holandsku, ktorá vznikla na základe cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, mali zamestnanci organizačných zložiek tejto spoločnosti, ktoré sa nachádzajú v iných členských štátoch, rovnaký nárok na výkon práva účasti na spolurozhodovaní, ako ho majú zamestnanci v Holandsku, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 16 ods. 2 písm. b) smernice o zlúčeniach a splynutiach.

O trovách

51 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora Súdny dvor uloží účastníkovi konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinnosť nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla uložiť Holandskému kráľovstvu povinnosť nahradiť trovy konania a Holandské kráľovstvo nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť mu povinnosť nahradiť trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Holandské kráľovstvo si tým, že neprijalo zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré sú potrebné na zabezpečenie, aby v prípade spoločnosti so štatutárnym sídlom v Holandsku, ktorá vznikla na základe cezhraničného zlúčenia alebo splynutia, mali zamestnanci organizačných zložiek tejto spoločnosti, ktoré sa nachádzajú v iných členských štátoch, rovnaký nárok na výkon práva účasti na spolurozhodovaní, ako ho majú zamestnanci v Holandsku, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 16 ods. 2 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/56/ES z 26. októbra 2005 o cezhraničných zlúčeniach alebo splynutiach kapitálových spoločností.**

2. **Holandské kráľovstvo je povinné nahradiť trovy konania.**

Podpisy